

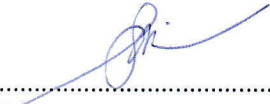
ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

ศิรินันท์ ทองทรัพย์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤศจิกายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

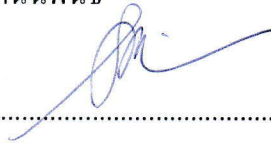
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ศิรินันท์ ทองทรัพย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรดี อนันต์นำวิ)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรดี อนันต์นำวิ)

.....กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 12 เดือน กันยายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สถาพร พฤษณีกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์และถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา และได้รับความกรุณาจาก ดร.ธนวิน ทองแพง กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี และ ดร.ชัยพจน์ รักราม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูในจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่บุพการี บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ศรินันท์ ทองทรัพย์

58990097: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ/ กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาของ เขต 1

สิรินันท์ ทองทรัพย์: ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 (THE STRESS ON ACADEMIC
WORK OF THE TEACHERS IN SRIMUANG SCHOOL GROUP UNDER THE
RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1) คณะกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์: สถาพร พุทธิกุล, ปร.ด., ภาณี อนันต์นารี, กศ.ด. 87 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงาน
วิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับความเครียดต่อ
การทำงานวิชาการของครู จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .48 ถึง .88
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD) และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58990097: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: STRESS ON ACADEMIC/ SRIMUANG SCHOOL GROUP/ RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

SIRINUND THONGSUB: THE STRESS ON ACADEMIC WORK OF THE TEACHERS IN SRIMUANG SCHOOL GROUP UNDER RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1. ADVISORY COMMITTEE: SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D., PARADEE ANANNAWEE, Ed.D. 87 P. 2017.

The purpose of this research were to study and compare the stress on academic work of teachers in Srimuang school group under Rayong primary educational service area office 1. The 217 teachers in Srimuang school group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The sampling technique used in this study was Stratified Random Sampling. The research instrument was a 5 point-rating-scale questionnaire asking 40 questions concerning stress on academic work they were doing. The discrimination power was between .48-.88 and it reliability was .93. Data was analyzed by Mean, Standard Deviation, One-way ANOVA.

The study showed that:

1. The stress on academic work of the teachers in Srimuang School group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was at the medium level.
2. The stress on academic work of the teachers in Srimuang School group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender school size and work experiences as a whole and each aspect were no Statistically significant different.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1.....	10
สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1.....	14
แนวคิดและทฤษฎีความเครียด.....	15
การบริหารการศึกษา.....	22
การบริหารงานวิชาการ.....	23
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก.....	74
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	87

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	38
2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	45
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา.....	46
5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	47
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	49
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	50
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	52
9 การเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	53
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 การเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	55
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	56
13 การเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....	57
14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	79

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมและสภาพการณ์ในปัจจุบัน มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้การดำเนินชีวิตต้องเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว ประชากรต้องต่อสู้ดิ้นรนในการทำงานแข่งขันกับเวลา เพื่อให้ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์แห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น องค์กรต่าง ๆ มีการแข่งขันกันสูงขึ้นในทุก ๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการศึกษา รวมไปถึงด้านการใช้ชีวิตประจำวัน สิ่งเหล่านี้ เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้ผู้คนเกิดความเครียด ซึ่งความเครียดเป็นภาวะทางจิตใจที่กำลังเผชิญกับ ปัญหาต่าง ๆ จากหลายปัจจัยทั้งด้านบุคคล องค์กร สังคม และสภาพแวดล้อม และในปัจจุบัน ปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดความเครียดนั้นเป็นผลมาจากการทำหน้าที่และเป็นผู้บริโภค หรือผู้รับบริการ องค์กรต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน โครงสร้าง เป้าหมาย กลยุทธ์ และยุทธวิธีอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการแข่งขันที่เกิดขึ้น (บวร เทศารินทร์, 2550, หน้า 135)

องค์กรด้านการศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ การศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเด่นชัด ทั่วโลกให้ความสนใจกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากคุณภาพการศึกษาเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้คุณภาพการศึกษายังสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน ทำให้ เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และความสามารถสนองความต้องการ ของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน การพัฒนาประเทศจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาทั้งปวง ซึ่งการพัฒนาดังกล่าว สามารถกระทำได้ด้วยทำให้การศึกษาเป็นสำคัญ เพราะการจัดการศึกษา ถือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน และสังคม สำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น หน่วยงานที่มี หน้าที่รับผิดชอบโดยตรง คือ โรงเรียน และบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด คือ ครู ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอนต่อผู้เรียนโดยตรง อาชีพ ครูจึงเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา เพราะคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการทำงานของครู ผลที่ได้ จึงบังเกิดแก่เยาวชน ซึ่งเยาวชนก็ย่อมนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปพัฒนาประเทศชาติให้เจริญ ในโอกาสต่อไป (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 21) สอดคล้องกับพรกนก ศรีงาม และวรคานันท์ เหมนิธิ (2550, หน้า 32) ที่กล่าวว่า ครูเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียน

การสอนมีประสิทธิภาพ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงกล่าวได้ว่า อาชีพครูเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องเผชิญกับภาวะความเครียด เนื่องจากเป็นอาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชาชน พัฒนาสังคม และประเทศชาติ เพราะครูเป็นผู้มีภาระหน้าที่ผูกพันกับความดีงาม ความถูกต้อง และคุณธรรม รวมถึงการทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ และนำไปดำเนินชีวิตที่ดีในภายภาคหน้า การถ่ายทอดความรู้ การอบรมสั่งสอนสั่งดีงามให้เกิดแก่ผู้เรียน ครูจึงต้องมีความอดทน อดกลั้น ตลอดจนความเมตตากรุณา มีคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอน อาชีพครูจึงเป็นอาชีพที่มีระดับความเครียดสูง เพราะสังคมคาดหวังสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนพึงได้รับจากครูผู้สอน เช่น การเป็นตัวอย่างที่ดี การให้คำปรึกษา การอบรม สั่งสอน การถ่ายทอดความรู้ รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย เป็นต้น

โรงเรียนมีภารกิจในการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินงานทั้งหมด 4 กลุ่มงาน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ในกรอบของการบริหารงานทั้งหมดนั้น “งานวิชาการ” ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตรงตามเป้าหมายของการศึกษา ดังนั้น ในการจัดการศึกษาทุกระดับงานด้านวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการบริหารการศึกษาเป็นไปเพื่อตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางวิชาการหรือการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียน ให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน เพราะความสำเร็จของโรงเรียนพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ นักเรียน งานด้านวิชาการจึงเป็นงานที่บุคลากรจะต้องร่วมกันดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน ทั้งนี้ นักเรียนต้องมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาในมาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้า ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 3)

ครูเป็นอาชีพที่แบกรับภาระงานอย่างหนัก ประกอบกับการปฏิบัติงานของครูในสภากาการณ์ปัจจุบันที่อยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และค่านิยมทางวัตถุ ทำให้สถานะของครูถูกลดบทบาทและความสำคัญลง อีกทั้งนโยบายทางการศึกษาที่เปลี่ยนไปตามนโยบายทางการเมือง เป็นผลทำให้ครูต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา รวมถึงวิธีการและรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ถูกนำเข้ามาเพื่อให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดความวิตกกังวลด้านการปรับตัวในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ได้ผลผลิต และในด้านความรู้ของตนเองที่จะถ่ายทอดให้มีผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เช่น การปฏิรูปการเรียนรู้เน้นให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจในแนวทางการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีการสำรวจพบว่าครูยังขาดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวประมาณร้อยละ 70 (วัลย์ลักษณ์ พิริยะสุรวงศ์, 2543) ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีความรู้ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีการสอนใหม่ ๆ โดยใช้บริบทของสังคมโลกที่เป็นอยู่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสภาพปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษา ดังที่สะท้อนให้เห็นจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจากการทดสอบทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติที่ผลคะแนนตกต่ำ ดังนั้น ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบสูงขึ้น เพื่อให้มีความสามารถในการดำเนินชีวิตและการสร้างความก้าวหน้าในการทำงาน แม้ว่าหน้าที่ครูเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความสำเร็จของงานวิชาการในโรงเรียน แต่ในขณะที่เดียวกันปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ของงานวิชาการ ส่งผลให้ครูเกิดความเครียดในการทำงานได้เช่นกัน อาจกล่าวได้ว่าปัญหาหลักที่ทำให้ครูเกิดภาวะความเครียดในการบริหารงาน วิชาการ คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายจากการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพทางการเรียนของผู้เรียนยังต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น การขาดแคลนครูของแต่ละโรงเรียน สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ครูขาดการนิเทศและการติดตามผลด้านวิชาการจากผู้บริหารอย่างจริงจัง และปัญหาผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ต่ำ สาเหตุเหล่านี้อาจจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1, 2556)

โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง มีความเข้มแข็งในการบริหาร และความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพ แต่จากสภาวะการณ์ในปัจจุบันปัญหาต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจ ค่าครองชีพ และค่านิยมต่าง ๆ รวมถึงปัญหาต่าง ๆ จากในโรงเรียน เช่น งานสอน งานกิจกรรม งานบริการชั้นเรียน และงานบริการนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาตกต่ำ สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อจิตใจ ทำให้ครูเกิดความเครียด ซึ่งผลจากการที่ครูมีความเครียดดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษา ทำให้ระบบการศึกษาไม่สามารถพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพได้ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าภายในอนาคต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2556)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยศึกษาจากกรอบงานบริหารด้านวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงความเครียดในการทำงานวิชาการของครูว่า การทำงานวิชาการด้านใดที่ทำให้ครูเกิดความเครียด ได้มากที่สุด พร้อมทั้งนำผลที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไข ปัญหาความเครียดในการทำงานวิชาการของครู อันจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาให้โรงเรียน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยจำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

คำถามการวิจัย

1. ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยจำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ ขนาด โรงเรียน และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

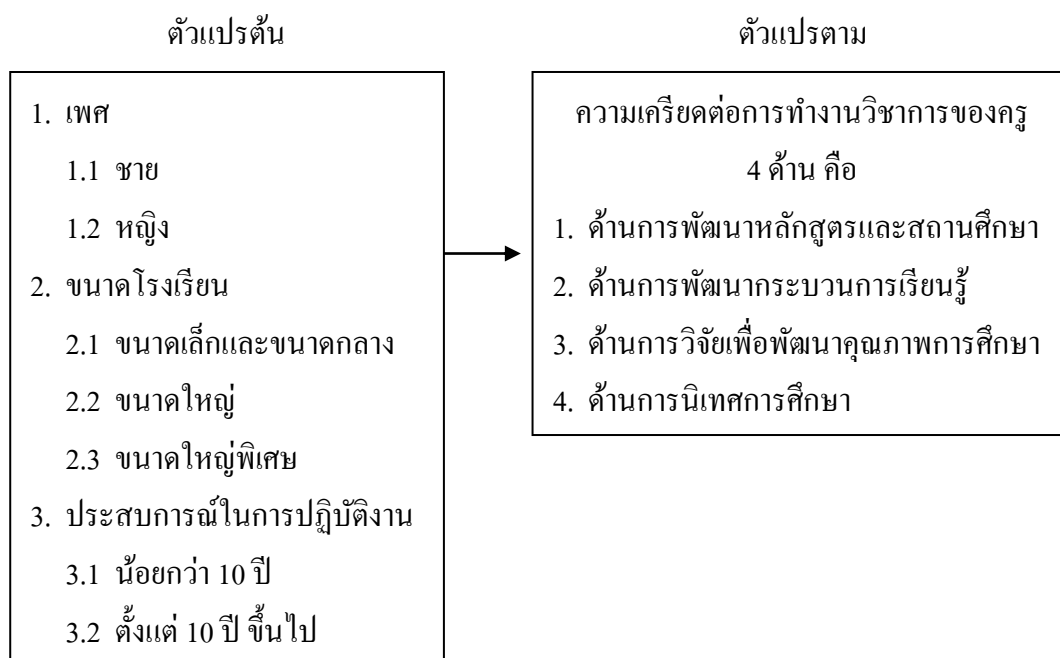
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะช่วยให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนางานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1
2. ใช้เป็นข้อมูลในการให้บริการความรู้ด้านความเครียด และการบริหารงานวิชาการ ที่มีความเหมาะสมต่อการดำเนินงาน นำองค์ความรู้และผลจากการศึกษาที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารเป็นการพัฒนาองค์กร
3. เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน การบริหารงานวิชาการให้กับผู้บริหารและครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง และ โรงเรียนกลุ่มอื่น ๆ ในจังหวัดพะเยาของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยขอบข่ายและภารกิจของการบริหารและการจัดการสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33-40) ซึ่งมีทั้งหมด 12 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สำหรับในการทำวิจัยครั้งนี้ได้นำเฉพาะด้านที่มีปัญหามากที่สุดโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 มาศึกษามีจำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการนิเทศ

การศึกษา โดยศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ ขนาด โรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การทำวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความเครียดต่อการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียน กลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตามขอบข่ายและภารกิจของการบริหารและการจัดการสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ใน 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 495 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 217 คน โดยกำหนดสัดส่วนของครูตามขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์แบ่ง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 เพศ แบ่งเป็น

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ขนาดโรงเรียน แบ่งเป็น

3.1.2.1 ขนาดเล็กและขนาดกลาง

3.1.2.2 ขนาดใหญ่

3.1.2.3 ขนาดใหญ่พิเศษ

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

3.1.3.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.3.2 ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ แบ่งเป็น

3.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา

3.2.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ

3.2.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเครียดต่อการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมและความรู้สึกของครูที่แสดงออกต่อการปฏิบัติหน้าที่ในเชิงลบ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสุขภาพ ร่างกาย และจิตใจ ทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ อันส่งผลให้เกิดผลเสียกับตนเองและการปฏิบัติงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์

ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ในหลักสูตรไปใช้ นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน และจัดให้มีกานิเทศการเรียนการสอน

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน ดำเนินการนิเทศในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

2. ครู หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่การสอนในโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

3. โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง หมายถึง กลุ่มโรงเรียน 12 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เป็นกลุ่มที่อยู่ในโรงเรียนตามประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนอนุบาลระยอง 2) โรงเรียนวัดเนินพระ 3) โรงเรียนวัดมาบชะลูค 4) โรงเรียนวัดห้วยโป่ง 5) โรงเรียนวัดกรอกยายชา 6) โรงเรียนวัดโขดหินมิตรภาพที่ 42 7) โรงเรียนวัดตากวน 8) โรงเรียนชุมชนวัดทับมา 9) โรงเรียนวัดชาลुकหญ้า 10) โรงเรียนบ้านมาบตาพุด 11) โรงเรียนอนุบาลระยองวัดหนองสนม และ 12) โรงเรียนบ้านหนองแพบ

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่บริหารงาน และจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มี 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอนิคมพัฒนา และอำเภอปลวกแดง

5. เพศ หมายถึง คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

6. ขนาดโรงเรียน หมายถึง จำนวนนักเรียนซึ่งเป็นตัวกำหนดขนาดของโรงเรียน ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

6.1 ขนาดเล็กและขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 599 คน

6.2 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 600-1,499 คน

6.3 ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครู นับตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้าทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

7.1 น้อยกว่า 10 ปี หมายถึง เวลาปฏิบัติราชการตั้งแต่บรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน น้อยกว่า 10 ปี

7.2 ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป หมายถึง เวลาปฏิบัติราชการตั้งแต่บรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน เท่ากับหรือมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้า ในเรื่องความเครียด ต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
2. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
3. แนวคิดและทฤษฎีความเครียด
4. การบริหารการศึกษา
5. การบริหารงานวิชาการ
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1, 2556) ตั้งอยู่เลขที่ 1/ 24 ถนนบางจาก ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ทำหน้าที่บริหารจัดการโรงเรียนและกำกับ ดูแล โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านคำ อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง และอำเภอนิคมน้ำอ้น จังหวัดหนองคาย มีสถานศึกษา จำนวน 131 แห่ง ครู 2,228 คน นักเรียน 60,039 คน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ภารกิจ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1, 2559)

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นองค์กรชั้นนำในการบริหาร การศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐาน บริการเป็นเลิศ ผู้ประชาคมอาเซียน

นิยาม

1. องค์กรชั้นนำ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีการบริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีเครือข่ายทางการศึกษาใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการบริหาร จัดการและการสื่อสารอย่างรวดเร็ว และทันสมัย
2. บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐาน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 บริหารจัดการโดยยึดมาตรฐานประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวงมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 มาตรฐาน และนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. บริการเป็นเลิศ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเต็มใจ บริการงานในหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เท่าเทียมและเป็นกัลยาณมิตร
4. ผู้ประชาคมอาเซียน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดจัดการเรียนรู้ที่เน้นบริบท ของประเทศในประชาคมอาเซียน เช่น ภาษา สังคม ประเพณีวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ อาชีพ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เพื่อสร้างความร่วมมือ ช่วยเหลือ การแลกเปลี่ยน การแข่งขัน พร้อมสู่ประชาคมโลกต่อไป

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ผู้เรียนมีคุณภาพ มาตรฐาน เน้นการศึกษาสู่อาชีพและมีศักยภาพในการแข่งขันในประชาคมอาเซียน
 2. จัดระบบการบริหารจัดการให้ทันสมัย ตามหลักธรรมาภิบาล
 3. จัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
 4. พัฒนาบุคลากรให้เกิดความตระหนัก จิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี
- ภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1**
1. ประชากรวัยเรียนได้รับ โอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และได้รับโอกาสในการศึกษาปฐมวัยอย่างน้อย 1 ปีก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ
 2. ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้ได้รับความร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ
 3. ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงมีคุณภาพ

4. การบริหารจัดการของโรงเรียนมีอิสระในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการให้บริการ ดังนี้

4.1 โรงเรียนทุกแห่งสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้ SBM

4.2 โรงเรียนทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในและผ่านการประเมินการศึกษาของสมศ.รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา

4.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามสายงาน สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามหลักสูตร และให้ความสำคัญกับพื้นฐานและศักยภาพของผู้เรียน

4.4 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระหลักให้สูงขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 36 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์ จัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของโรงเรียนและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับ โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสาน ระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดการ และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีได้ระบุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ดำเนินการตามภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดกรอบทิศทางงานดำเนินงานในปีงบประมาณ 2556 ได้กำหนด (Agenda) วาระเร่งด่วนโดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานในสังกัดและกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เด็กเรียนทุกคน และบูรณาการกับหลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2552

2. การรณรงค์ให้เด็กวัยการศึกษาได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคนและทั่วถึง สนับสนุนให้นักเรียนผู้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคน

3. การแก้ปัญหาเด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เด็กตกหล่นออกกลางคัน

4. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ NT และ O-NET

5. ส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

6. พัฒนาคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมกับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน

7. วางแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปรับกระบวนทัศน์ใหม่

8. วางแผนพัฒนาผู้บริหารและครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนประเภทที่ 1 และโรงเรียนประเภทที่ 2 ในการบริหารจัดการโดยใช้หลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School base management: SBM) และการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

9. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ชุมชน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในการจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน สมศ. และ สพฐ. โครงสร้างการบริหารงาน การบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 แบ่งการบริหารงานได้ดังนี้ คือ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มนิเทศและติดตาม กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มส่งเสริมโรงเรียนเอกชน กลุ่มตรวจสอบภายในวินัยและนิติกร

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 34) และ โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็น โรงเรียนขั้นพื้นฐานให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา 35) ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารงาน และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม โรงเรียนขั้นพื้นฐาน และสนับสนุนโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ให้จัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1, 2556)

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

โรงเรียนกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอนิคมพัฒนา มีสถานศึกษาจำนวน 12 แห่ง ครู 495 คน

สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ประชากรในกลุ่มเป้าหมายใน 2 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. ระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนที่มีอายุ 3 ปี ถึง 6 ปี เพื่อเป็นการวางรากฐานและเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

2. ระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2535 เพื่อให้เด็กในวัยเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้เรียนจบหลักสูตรมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยปกติใช้เวลาเรียน 6 ปี การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ นักเรียนที่มีปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่คล่องลดลงร้อยละ 100 และร้อยละ 80 ของผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1, 2556)

แนวคิดและทฤษฎีความเครียด

ความหมายของความเครียด

Davis and Newstrom (1985) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความเครียด ไว้ว่า เป็นสภาพความเครียดในอารมณ์ของบุคคล ในกระบวนการทางความคิด และในสภาพทางกายภาพ

Luthans (1985) ว่าความเครียดนั้นเป็นการโต้ตอบที่มีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ภายนอกตัวบุคคล อันมีผลต่อการบิดเบือนทางกายภาพ จิตวิทยา และ/ หรือพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กร นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า ความเครียดไม่ใช่ภาวะความกระวนกระวายใจธรรมดา ๆ และความเครียดไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ทำลาย เป็นสิ่งที่เลวร้ายหรือเป็นสิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยงเสมอไป

Selye (1976) มีความเห็นว่า ความเครียดต้องไม่ใช่นามธรรมแต่ต้องสามารถวัดได้เป็นรูปธรรม และกล่าวไว้ชัดเจนว่า ความเครียด หมายถึง ภาวะทางชีวภาพที่แสดงให้เห็นโดยปรากฏการณ์ของกลุ่มอาการเฉพาะ ซึ่งเกิดขึ้นจากปฏิกิริยาตอบสนองทั่วไปของร่างกายต่อสิ่งรบกวนความเครียด มีทั้งคุณและโทษขึ้นอยู่กับวิธีการที่บุคคลตอบสนองหรือจัดการกับปัจจัยความเครียดนั้น ๆ ถ้าเป็นการตอบสนองทางร่างกายเนื่องจากเงื่อนไขที่พึงพอใจ จัดเป็นความเครียดที่ให้คุณ (Eustress) หากเป็นการตอบสนองทางร่างกายเนื่องจากเงื่อนไขที่ไม่พึงพอใจ และเป็นอันตรายกับร่างกายได้ เรียกว่า (Distress)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2552, หน้า 15) กล่าวว่า ความเครียดเป็นภาวะที่บุคคลรู้สึกวุ่นวายใจ ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ กังวล สับสน วิดกกังวล เกิดความไม่สมดุล ทำให้ร่างกายมีปฏิกิริยาตอบสนองโดยผ่านระบบกลไกต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อที่จะควบคุมความสมดุล ในขณะที่เดียวกัน ถ้าความเครียดที่เกิดขึ้นนั้น บุคคลสามารถปรับตัวและมีความพึงพอใจ จะทำให้เกิดพลังในการทำงาน เสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ

วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ (2555, หน้า 240) กล่าวว่า ความเครียดคือ ภาวะสมดุลของบุคคลที่ไม่สามารถปรับตัว ปรับใจจากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกภายในจนก่อให้เกิดความกังวล มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ได้แก่ รู้สึกเซ็ง เบื่อหน่ายชีวิต อ่อนเพลีย เหนื่อยล้า นอนไม่หลับ เกิดความสูญเสียความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน จิตใจท้อแท้สิ้นหวัง และในระยะต่อมา ก่อให้เกิดอาการซึมเศร้าในที่สุด ซึ่งในแต่ละบุคคลจะเกิดความเครียดในรูปแบบที่แตกต่างกันไป แต่ในบางคนสามารถปรับตัวเผชิญกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการรู้จักใช้กลวิธีการปรับตัว

สรุปได้ว่า ความเครียด คือ ความรู้สึกที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งทำให้รู้สึกไม่สบายใจ วุ่นวายใจ หรือความรู้สึกต่าง ๆ ที่คุกคามจิตใจ จนทำให้เกิดความแปรปรวนทั้งร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตได้

ทฤษฎีความเครียด

ทฤษฎีความเครียดนั้น มีหลายทฤษฎีที่กล่าวถึงซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอทฤษฎีต่อไปนี้

Selye (1974, p. 33) ทฤษฎีความเครียด (Selye stress theory) ได้กล่าวถึงความเครียดว่าเกิดจากร่างกายได้รับการคุกคาม สิ่งคุกคาม (Stressors) นั้นอาจจะเป็นได้ทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีซึ่งทำให้ร่างกายเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ทหารที่อยู่ในสนามรบสามารถจะเกิดความเครียดได้เมื่อมีสิ่งคุกคามร่างกายจะมีการตอบสนอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาและชีวเคมีของร่างกาย การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ นี้ เรียกว่า การปรับตัว (General adaptation syndrome: GAS) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเตือน เป็นระยะที่มีสิ่งคุกคาม ร่างกายพยายามที่จะรักษาสมดุลไว้ โดยผลิตฮอร์โมนหลายชนิด เช่น Catecholamine epinephrine, Nor epinephrine ฮอร์โมนเหล่านี้ทำให้อัตราการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้น ความดันโลหิตสูง ผิวหนังซีดเซียว เกิดแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ ท้องอืด เบื่ออาหาร อาหารไม่ย่อย และนอนไม่หลับ เป็นต้น
2. ระยะต่อต้าน เป็นระยะที่บุคคลพยายามใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อปรับตัวต่อสิ่งที่มาคุกคาม
3. ระยะหมดกำลังใจ เป็นระยะที่ร่างกายได้มีการตอบสนองต่อสิ่งคุกคามจนสุดความสามารถ ไม่สามารถตอบสนองได้อีกต่อไป เกิดชีพจรผิดปกติ ความดันโลหิตต่ำ อ่อนเพลีย และเสียชีวิตในที่สุด

จากทฤษฎีเซลยี สรุปได้ว่า เมื่อร่างกายได้รับความคุกคาม ร่างกายก็จะมีการตอบสนอง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งความดันโลหิตสูง นอนไม่หลับ หรือแม้แต่เสียชีวิตในที่สุด ทฤษฎีความเครียดของ Sexton and Hyland (1979) ได้สร้างโมเดล ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับการปรับตัว เรียกว่า วงจรการปรับความเครียด (Stress adaptation cycle) หรือ เอส-เอ-ไซเคิล (S-A Cycle) โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานมาจากแนวคิดของ Selye ซึ่ง Sexton and Hyland เห็นว่า มนุษย์มีชีวิตรอบโลก ซึ่งล้อมรอบด้วยความเครียดทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นอาหาร อากาศ น้ำ แสง และระดับอารมณ์ของคน ความคงทนของมนุษย์ต่อความเครียดขึ้นอยู่กับธรรมชาติของมนุษย์ เช่น ประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวกับความเครียดการปรับตัว พื้นฐานทางกรรมพันธุ์ ระดับพัฒนาการ การตอบสนองต่อการเรียนรู้ รวมทั้งจำนวนครั้งของความเครียดที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับธรรมชาติของความเครียดที่มารบกวน เช่น การเพิ่มความนานในการเกิดความเครียดแต่ละครั้ง รวมไปถึงความรุนแรงของความเครียดที่เกิดขึ้นด้วย

เมื่อมีความเครียดเกิดขึ้นมนุษย์จะต้องมีการปรับตัว อาจจะเป็นไปในทางตรงหรือทางอ้อมขึ้นอยู่กับความเครียดครั้งแรกที่มนุษย์ประสบ เมื่อมีการปรับตัวโดยตรงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

หน้าที่ของร่างกาย และทำให้เกิดความเครียดอันใหม่ขึ้นร่างกายก็ปรับตัวอีกครั้ง และจะเป็นลักษณะเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ

ตามทฤษฎีนี้ได้แบ่งระดับของการปรับตัวต่อความเครียด ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การปรับตัวเฉพาะที่ (Local level) เป็นการปรับตัวเฉพาะต่อสิ่งที่มารบกวน ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จก็จะนำไปสู่ภาวะการปรับตัวในระยะต่อไป
2. การปรับตัวในระดับอวัยวะ (Organ level) เนื่องจากการปรับตัวในทางตรง (Direct adaptation) ครั้งแรกไม่สามารถกำจัดสิ่งที่มารบกวนได้ กระตุ้นให้เกิดความเครียดใหม่ขึ้นมา ร่างกายก็พยายามปรับตัวใหม่เพื่อกำจัดความเครียดนี้เรียกว่า เป็นการปรับตัวทางอ้อม (Indirect adaptation) ต่อความเครียดอันแรกจากจุดนี้จึงเริ่มต้น วงจรการปรับความเครียด (S-A Cycle)
3. การปรับตัวของร่างกายทั้งตัว (Systemic level) จะเกิดขึ้นเมื่อการปรับตัวทางตรง ในระบบอวัยวะไม่ประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดความเครียดอันใหม่ขึ้น จึงต้องมีการปรับตัวขึ้นอีก และเป็นการปรับตัวทางอ้อม (Indirect adaptation) ที่สัมพันธ์กับความเครียดครั้งแรก ดังนั้น วงจรการปรับความเครียด (S-A cycle) จึงดำเนินต่อไป

องค์ประกอบความเครียด

อรุณ รักธรรม (2538, หน้า 428-438) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้คนเราเครียดนั้น เกิดจากองค์ประกอบ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในที่นี้รวมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ และบรรยากาศที่ล้อมรอบบุคคลนั้นอยู่ เช่น อากาศที่ร้อนจัด หนาวจัด เสียงดังก้อง แสงที่จ้า หรือสารมลพิษในอากาศ เช่น ฝุ่นละออง เชื้อโรค รังสี คน โรคภัยไข้เจ็บ บรรยากาศที่สดใส เป็นกันเอง เป็นประชาธิปไตยหรือเผด็จการ หรือบรรยากาศที่คอยแก่งแย่งชิงดี การนิทาว่าร้าย สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความเครียด สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดความเครียดของบุคคลนั้น อาจแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

- 1.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- 1.2 สภาพแวดล้อมทางชีวภาพ
- 1.3 สภาพแวดล้อมทางสังคม

2. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ จิตแพทย์ท่านหนึ่งเคยเปรียบเทียบไว้ว่า จิตใจของคนเราไม่เหมือนกัน บางคนประาะบางเหมือนแก้ว บางคนเข้มแข็ง บางคนก็อ่อนแอ มีความอดทนต่างกัน บางคนกระทบอะไรหน่อยก็คอยแต่จะเครียด บางคนก็หนักแน่นเยือกเย็นเหมือนน้ำแข็ง บางคนวู่วามเหมือนไฟ รวมถึงการเก็บกดอารมณ์ความรู้สึกไว้และอาการของโรคจิต โรคประสาท บางคนชอบคาดหวังจากตนเองหรือจากคนอื่น สาเหตุทางด้านจิตวิทยาถือว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการเกิดความเครียดมากที่สุด โดยมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ดังนี้

2.1 ความรู้สึกและอารมณ์

2.2 สถานการณ์

2.3 ประสบการณ์ในชีวิต

2.4 การตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิต

สาเหตุของความเครียด

สาเหตุของความเครียดมีอยู่มากมายหลายประการแตกต่างกันออกไป เนื่องจากธรรมชาติของความเครียด คือ สถานการณ์หนึ่ง ๆ ไม่ทำให้เกิดระดับความเครียดในบุคคลเท่าเทียมกัน จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงสาเหตุของความเครียดไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

Darley, Glucksbery and Kinchla (1986) ได้แบ่งสาเหตุความเครียดหรือตัวกระตุ้นความเครียดออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. สาเหตุทางด้านร่างกาย ได้แก่ การนอนหลับพักผ่อนไม่เพียงพอ หิว และเสียงอึกทึกครึกโครม

2. สาเหตุทางจิตใจ ได้แก่

2.1 เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สร้างความปวดร้าวใจ เป็นสถานการณ์ที่อันตรายเป็นพิเศษ เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว สงคราม อุบัติเหตุ การถูกทรมาณทางร่างกาย

2.2 เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต หมายถึง เหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่ทำลายหรือคุกคามต่อกิจกรรมปกติมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่มีความสุข เช่น การสำเร็จ การศึกษา การแต่งงาน การคลอดบุตรคนแรก หรือว่าเป็นเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดคิดมาก่อน เช่น การหย่าร้าง ความเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุ การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นหรือลดลงและเกิดการเปลี่ยนแปลงงาน

2.3 ความลำบากที่เรื้อรัง ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต ความลำบากที่เรื้อรังเป็นปัญหาที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวมากขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความยากจน ความเดือดร้อนในชีวิตสมรส ความเป็นอยู่อย่างแออัด เป็นต้น

2.4 ความขัดแย้งในใจ (Conflict) เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของความเครียด เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องเผชิญทางเลือกตั้งแต่ 2 ทางเลือกขึ้นไปทีตนมีความพอใจเท่ากัน แต่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือในการเลือกสิ่งหนึ่งจะต้องทำอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่อยากทำด้วย หรือไม่อยากได้ทั้ง 2 อย่าง แต่ต้องเลือกเอาอย่างหนึ่ง

2.5 ความคับข้องใจ (Frustration) คือ การที่บุคคลพบอุปสรรค ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งเป็นสาเหตุของความเครียดได้ สาเหตุของความคับข้องใจ มี 5 ประการ คือ

2.5.1 ความล่าช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่เป็นเรื่องของการตรงต่อเวลา

2.5.2 การสูญเสีย เช่น การตายของคนที่เรา รัก สูญเสียความเป็นเพื่อนเมื่อออกจากโรงเรียน หรือย้ายไปอยู่ที่อื่น ความสูญเสียทำให้เกิดความ โศกเศร้า และความคับข้องใจ เพราะทำให้ รู้สึกว่าหมดหวังและเตือนว่ามนุษย์ไม่สามารถควบคุมอะไรหลาย ๆ อย่างที่มีผลต่อชีวิตของตน

2.5.3 ขาดคุณสมบัติ เช่น ความสามารถและมีเสน่ห์ ที่มนุษย์มีความเชื่อว่าจำเป็น ต่อสถานะและคุณค่าของตน

2.5.4 ความล้มเหลว มนุษย์จะคับข้องใจมากถ้ารู้สึกว่าตนมีส่วนรับผิดชอบ ต่อความล้มเหลวนั้น โดยคิดว่าถ้าได้ทำอย่างนี้แทนอย่างนั้น ความล้มเหลวคงไม่เกิด

2.5.5 ความไม่มีความหมายของชีวิต ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะค้นพบความหมาย ของชีวิตในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ มีผู้คนมากมายที่ไม่ได้ทำงาน ที่มีความหมายต่อชีวิต

Engel (1962, pp. 101-105) ได้แบ่งสาเหตุของความเครียดว่ามี 3 ทาง คือ

1. ความเครียดที่เกิดจากการสูญเสียสิ่งมีค่า สิ่งที่เป็นของรัก หรือมีความสำคัญต่อตน หรืออาจเป็นเพียงความรู้สึกเกรงว่าจะสูญเสีย เช่น การสูญเสียอวัยวะของร่างกาย การสูญเสียญาติ การสูญเสียหน้าที่หรือบทบาทในสังคม

2. ความเครียดที่เกิดจากการได้รับอันตรายหรือเกรงว่าจะได้รับอันตราย เช่น การอยู่ใน สงคราม อยู่ในที่ที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่ปลอดภัย การพบเหตุการณ์ที่น่าตกใจโดยไม่คาดคิด การสอบแข่งขัน การต้องรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ไม่เคยทำมาก่อน เป็นต้น

3. ความเครียดที่เกิดจากความคับข้องใจ อันเนื่องมาจากความต้องการไม่สมปรารถนา โดยมนุษย์เรามีความต้องการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม ในการดำเนินชีวิตเมื่อความต้องการ เหล่านั้นไม่เป็นไปตามหวัง ก็จะเกิดความคับข้องใจ และแสดงออกในรูปของความเครียด เช่น ความหิว ความอยากมีชื่อเสียง เป็นต้น

ระดับความเครียด

Janis (1968, p. 644) ได้แบ่งระดับความเครียดออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเครียดระดับต่ำ (Mild stress) เป็นความเครียดที่เกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในช่วงสั้น ๆ อาจแค่นาทีหรือชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งเกี่ยวข้องถึงสาเหตุเพียงเล็กน้อย เช่น เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาติดจากการเดินทางไปทำงาน การมาไม่ทันเวลานัดหมาย

2. ความเครียดระดับปานกลาง (Moderate stress) เป็นความเครียดชนิดรุนแรงกว่าชนิดแรก อาจใช้เวลาเป็นชั่วโมงหรือหลายชั่วโมงจนกระทั่งเป็นวัน เช่น ความเครียดจากการทำงานมากเกินไป และความขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน

3. ความเครียดระดับสูง (Severe stress) ความเครียดชนิดนี้จะแสดงอาการอยู่ยาวนาน เป็นสัปดาห์ หรืออาจเป็นเดือนเป็นปี เช่น การสูญเสียบุคคลใกล้ชิด และความเจ็บป่วยที่รุนแรง จนถึงขั้นพิการ

สรุปได้ว่า ระดับความเครียดในทุกระดับต่างส่งผลต่อสภาพร่างกายและสภาพจิตใจ ของทุกคนที่ต้องเผชิญ เช่น นอนไม่หลับ หงุดหงิด ก้าวร้าวตนเองหรือผู้อื่น ถ้าความเครียดไม่ได้ ถูกระบาย หรือรับการช่วยเหลืออาจทำให้บุคคลนั้นมีสุขภาพจิตบกพร่อง

ผลของความเครียด

กรมสุขภาพจิต (2546, หน้า 18-19) ได้กล่าวถึงความเครียดในระดับต่ำและความเครียด ในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลกระทำการต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น ได้ฝึกปรือ ที่จะแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ อดวัยต่าง ๆ ในร่างกายได้มีโอกาสที่จะรับมือกับภาวะ ความเครียดที่เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในทักษะความสามารถของตน มีความรู้สึกเชื่อมั่น และภาคภูมิใจ ในตนเองมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าความเครียดในระดับรุนแรงหรือ เกิดขึ้นเป็นระยะเวลานาน ๆ ก็กลับจะก่อให้เกิดผลเสียต่าง ๆ มากมาย ดังนี้

1. ผลเสียทางด้านสรีระ เมื่อบุคคลตกอยู่ในความเครียดเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้สุขภาพ ร่างกายเลวลง เนื่องจากเกิดความไม่สมดุลของระบบฮอร์โมน ฮอร์โมนเป็นชีวเคมีที่สำคัญของ ร่างกาย เป็นตัวทำหน้าที่ช่วยเหลือ ควบคุม การทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย เนื่องจาก ร่างกายเกิดภาวะฮอร์โมนไม่สมดุลการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายก็บกพร่อง ทำให้เกิด อาการตั้งแต่ปวดศีรษะ ปวดหลัง ปวดท้อง ทำให้เกิดโรคทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ (Psychosomatic disease) เช่น หน้าน้ำมูก เป็นลม เจ็บหน้าอก ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ อาการแพ้ ต่าง ๆ โรคผิวหนัง ผม่วรงและโรคมะเร็ง นอกจากนี้ความเครียดที่รุนแรงมาก ๆ อาจมีผลทำให้ บุคคลเสียชีวิตได้

2. ผลเสียทางด้านจิตใจและอารมณ์ จิตใจของบุคคลที่เครียดจะเต็มไปด้วยการหมกมุ่น ไม่สนใจสิ่งรอบตัว ขาดสมาธิ หลงลืม ตัดสินใจไม่ได้ หลงลืม สูญเสียความเชื่อมั่นในความสามารถ ที่จะจัดการกับชีวิตตนเอง เสรีซึม กระวนกระวาย วิตกกังวล ขาดความภูมิใจในตนเอง ในบางราย ที่ตกอยู่ในภาวะเครียดนาน ๆ อาจก่อให้เกิดอาการทางจิตจนกลายเป็นโรคจิต หรือโรคประสาทได้

3. ผลเสียทางด้านความคิด บุคคลจะมีกระบวนการคิดที่นอกจากจะไม่ก่อให้เกิด ประโยชน์แล้วยังเป็นโทษกับตนเอง เป็นผลให้ความเครียดยิ่งทวีคูณ ในหลายกรณี ความเครียด ที่เกิดขึ้นจากสภาพการณ์แรกที่มาคุกคาม ยังไม่มากเท่ากับความเครียดที่เกิดจากความคิดต่อมา ของบุคคล เช่น คิดวิพากษ์ วิจารณ์ตนเองในทางลบ คิดแบบท้อแท้หมดหวัง คิดบิดเบือน ไม่มีเหตุผล คิดเข้าข้างตนเองและโทษผู้อื่น เป็นต้น

4. ผลเสียทางด้านพฤติกรรม บุคคลที่มีความเครียดจะเบื่ออาหาร นอนหลับยาว หลีกตัวจากสังคม ซึ่งจะทำให้ตนเองตกอยู่ในปัญหาและความเครียดอย่างโดดเดี่ยว ก้าวร้าว ไม่อดทน พร้อมที่จะเป็นศัตรูกับผู้อื่น ทำงานได้น้อยลง และบ่อยครั้งที่จะมีการปรับตัวในทางที่ผิดเพื่อผ่อนคลายความเครียด เช่น สูบบุหรี่ ดื่มยา เล่นการพนัน หรือแม้แต่การฆ่าตัวตาย ซึ่งการกระทำเหล่านี้ก็จะก่อให้เกิดผลร้ายตามมาอีก

5. ผลเสียทางด้านเศรษฐกิจ ความเครียดก่อให้เกิดผลเสียทางด้านเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวงจากการขาดงาน ผลของการทำงานน้อยลง และมีประสิทธิผลน้อยลง เมื่อบุคคลเจ็บป่วยก็ย่อมต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

ดังที่ได้กล่าวถึงผลเสียที่เกิดจากความเครียด จะเห็นได้ว่า ผลเสียในแต่ละด้านของบุคคลจะถูกเชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่และผลเสียเหล่านี้ก็มีได้กระทบกระเทือนเฉพาะบุคคลที่ตกอยู่ในภาวะเครียดเท่านั้น แต่กระทบกระเทือนและส่งผลไปสู่ผู้คนรอบข้าง ตลอดจนสังคมโดยรวมอีกด้วย ฉะนั้นการค้นหาวิธีการที่จะช่วยลดความเครียดบุคคลนั้น ย่อมเป็นหนทางที่จะลดผลกระทบต่าง ๆ ในทางที่เสียหายทั้งต่อบุคคลและสังคมรอบข้าง

วิธีการลดความเครียด

จุฑารัตน์ สติธิปัญญา และวัลภา คชภักดี (2551, หน้า 102-106) ได้เสนอวิธีปรับตัวเมื่อบุคคลเกิดความเครียดไว้ดังนี้

1. การมองโลกและบุคคลอื่นในแง่ดี
2. การยอมรับตนเอง และมองตนเองอย่างมีคุณค่า
3. การจัดการกับความโกรธอย่างเหมาะสม
4. การเรียนรู้ที่จะปลดปล่อยและระบายความรู้สึกนึกคิดในทางลบออกมา
5. การดำเนินชีวิตด้วยความยืดหยุ่น
6. การไม่คาดหวังผลสำเร็จสูงเกินไป
7. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น
8. การไม่คิดหมกมุ่นอยู่กับปัญหา หรือเรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่งตลอดเวลา
9. การใช้เหตุผล เพราะความเป็นจริงในการพิจารณาที่จะเลือกตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ
10. การหลีกเลี่ยงการเผชิญกับสถานการณ์ที่เลวร้าย
11. การหาแนวทางผ่อนคลายด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น งานอดิเรก งานที่พึงพอใจ
12. การผ่อนคลายความเครียดด้วยตนเอง เช่น ฝึกสมาธิ โยคะ
13. การฝึกผ่อนคลายกล้ามเนื้อ
14. การผ่อนคลายความเครียดโดยใช้เครื่องมือไปโอฟิตแบค เช่น วดการเต้นของหัวใจ

15. การหาที่พึงพอใจ เช่น ชรรมะ
16. การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศรอบตัว
17. หาวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
18. การนอนหลับให้เพียงพอ
19. การรู้จักวิธีบำรุง รักษา และพักผ่อนสมอง
20. การแบ่งเวลาในแต่ละวันอย่างมีประสิทธิภาพ
21. การขอคำปรึกษาจากผู้ที่ช่วยให้คลายเครียด
22. การใช้ยาลดความเครียด ซึ่งข้อควรระวังคือหากใช้โดยปราศจากความรู้อย่างเพียงพอ
ย่อมเกิดผลเสียได้

การบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา

คำว่า การบริหาร (Administration) หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดให้สำเร็จลุล่วงไปกับการบริหารทุกชนิดในส่วนของรัฐบาล เช่นเดียวกันคำว่า การจัดการ ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดในหน่วยงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยเช่นเดียวกัน แต่นิยมได้ต่างสถานการณ์ และใช้ที่เกี่ยวกับธุรกิจของเอกชน การบริหาร คือ การนำนโยบายไปปฏิบัตินั่นเอง การบริหารจึงเป็นกระบวนการทำงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2545, หน้า 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

จันทร์ณี สงวนนาม (2545, หน้า 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ได้ร่วมมือดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการอย่างเป็นระเบียบ ใช้ทรัพยากรและเทคนิคอย่างเหมาะสม

Robbins (1982, p. 9) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำกิจการที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิผล โดยผ่านการกระทำของบุคลากรอื่น

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ได้ร่วมมือดำเนินการ โดยผ่านกระบวนการ การวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ ประเมินผล มีการใช้ทรัพยากรและเทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงความหมายของงานวิชาการ ความสำคัญของงานวิชาการ และขอบข่ายของงานวิชาการ ซึ่งได้มีนักวิชาการให้ความหมายของงานวิชาการไว้หลากหลาย ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 16) สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับกับการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง การบริหาร ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา

กุลชญา เทียงตรง (2550, หน้า 34) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับ ความมุ่งหมาย และจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุชาดา วาระดี (2551, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการได้รับการศึกษา อันเป็นเป้าหมาย ของการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 30) งานวิชาการนั้นเป็นกระบวนการ หรือกิจกรรม การดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ชัยยันต์ ฉิมกล่อม (2555, หน้า 33) งานบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่บริหารงานด้านวิชาการ กิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุง การเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศ การศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริม ความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา

ดังที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นการดำเนินการต่าง ๆ ด้านวิชาการ โดยเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน และการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารนั้น จะประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

1. การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจาก สภาพที่เป็นปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนางาน และกำลังงบประมาณ ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 1.2 การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ
- 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
- 1.4 การกำหนดกลยุทธ์
- 1.5 การกำหนดแผนงาน/ โครงการ

2. การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- 2.1 การจัดองค์กร หรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน/ หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงานและภารกิจของผู้รับผิดชอบ
- 2.2 การสั่งการหรือมอบหมายงาน
- 2.3 การควบคุมงาน
- 2.4 การกำกับติดตาม
- 2.5 การประสานงาน
- 2.6 การนิเทศงาน

3. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

- 3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน
- 3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน
- 3.3 การรายงาน

ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่งานวิชาการ

Miller (1965) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่าประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 อย่าง ได้แก่

1. การจัดโปรแกรมการเรียนรู้
2. การปฏิบัติตามโปรแกรม
3. การติดตามการเรียนการสอน
4. การจัดบริการการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และค่านิยมให้แก่ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม

2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย

3. งานวิชาการเป็นเครื่องมือกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียนไม่ว่าจะเป็นในรูปของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณของงานโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ

4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการ กระตุ้น และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสารการประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียน และเรื่องชีวิตความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร

ขอบข่ายงานวิชาการ

งานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องเข้าใจขอบข่ายของงาน เพื่อจะได้้นำแนวทางในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับขอบข่ายของงานวิชาการ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 6) กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คณะทำงานส่งเสริมการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32) ได้จัดทำขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ขอข่าและภารกิจวิชาการ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29) ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กิติมา ปรีดีดิลก (2532, หน้า 57-58) ได้กำหนดขอข่าการบริหารงานวิชาการเป็น

6 ด้าน ได้แก่

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย หลักสูตร โครงการศึกษา ประมวลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย งานการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียนการจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด การจัดทำคู่มือครู
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม
6. การวัดประเมินผล

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 9-18) ได้กล่าวถึงของข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผล
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2533, หน้า 30) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษาเป็น 12 ด้าน ตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่

1. หลักสูตร
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. การวัด/ ประเมินผลและการเข้ารับศึกษาต่อ
4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3-4) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้
ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน
ดังนี้

- 1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทิน
การศึกษา การรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน
- 1.2 โครงการสอนเป็นการจัดแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
- 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน
ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวัน/ สัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไป
ด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

- 2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียน
แต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน

2.6 การฝึกงาน

3. การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน

จากแนวคิด หลักการของงานวิชาการ ที่มีขอบข่ายกว้างขวางที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ ดังนั้น การดำเนินงานเพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย การเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และนักเรียนต้องมีความสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการค้นคว้าและนำมาปฏิบัติ เมื่อนักเรียนอยู่ในโรงเรียน นักเรียนจะต้องมีความสุขและสนุกสนานส่งเสริมความถนัดของตนเอง นักเรียนศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือตนเองให้มากขึ้น

ความเครียดของครูต่อการบริหารงานวิชาการ

ในปัจจุบันรูปแบบ หรือลักษณะของงานที่แต่ละบุคคลต้องปฏิบัตินั้นมีหลากหลายแบบ แต่งานที่ทำให้บุคคลเครียดนั้น ได้แก่ การปฏิบัติงานหนัก การปฏิบัติที่มีปริมาณงานมาก การปฏิบัติงานเสี่ยง การปฏิบัติงานจำเจซ้ำซาก นำเบื่อ การปฏิบัติงานที่ต้องใช้สติปัญญาและการปฏิบัติที่ใช้กำลังสมองมาก (อรุณ รักธรรม, 2538, หน้า 428-438) ได้แก่ ผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ต้องมีความรับผิดชอบมากก็ย่อมประสบความวุ่นวายมากขึ้น ก็ยังเป็นโรคเครียดมากขึ้นเป็นเงาตามตัวแรงกดดันทางสังคม สังคมรอบตัวเรา มีพลังผลักดันให้เราเครียดได้ สิ่งที่เป็นตัวอย่างสำหรับการเกิดความเครียดในการปฏิบัติ ได้แก่ การเพิ่มภาษี เรื่องหนี้สิน ค่านิยมศีลธรรมประเพณีเพื่อสถานะทางสังคม ตำแหน่งหน้าที่การงาน การคอยเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วรู้สึกเครียดขึ้นมาได้ง่าย ๆ รวมถึงลักษณะสัมพันธภาพที่มีต่อบุคคลอื่น และพฤติกรรมการแสดงออกที่มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ จนทำให้เครียดได้ บุคคลที่มีเพื่อนมากกับบุคคลที่เก็บตัวจะมีระดับความเครียดแตกต่างกัน บุคคลที่แสดงพฤติกรรมออกมาต่อคนอื่นต่อสังคมอย่างเหมาะสม ย่อมไม่ตึงเครียดมากเท่ากับบุคคลที่สับสนไม่สามารถตอบสนองต่อบุคคลอื่นและสังคมได้อย่างถูกต้อง (ภัทรพร สุขบุษย, 2541, หน้า 35) ดังนั้น อาชีพครูเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่เกิดภาวะความเครียดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดความเครียดต่อการบริหารงานวิชาการ ความวิตกกังวล

ด้านการปรับตัวในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ได้ผลผลิต และในด้านความรู้ของตนเองที่จะถ่ายทอด ให้มีผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามขอบข่ายและภารกิจของการบริหารและการจัดการ สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33-40) จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนา หลักสูตรและสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ในหลักสูตรไปใช้ นิเทศการใช้ หลักสูตร ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตาม ความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทศพล บุญธรรม (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะความเครียด จากการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ภาวะ ความรับผิดชอบของงานของครูที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาส่งผล ต่อความเครียดจากการปฏิบัติงานของครู

2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูจัดระบบการเรียนรู้อื่นๆให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน และจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของอุดมลักษณ์ เมฆาวณิชย์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (กลุ่มอำเภอพนัสนิคม) ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยความเครียดจากการทำงานที่ต้องปฏิบัติตามวิธีที่กำหนดมาให้ทั้ง ๆ ที่สามารถ ปฏิบัติงานได้โดยวิธีอื่นภาพรวมอยู่ในระดับสูง

3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกานจันทร์ จุมปา (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความเครียดของครูอำเภอโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับ การประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้ครูมีความเครียดสูงมากกว่าด้านอื่น ๆ

4. ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความรู้สึกในเชิงลบต่อการจัดระบบการนิเทศงาน วิชาการและการเรียนการสอน ดำเนินการนิเทศในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม ติดตาม

ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสพการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตติมา โคนถอน (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของครูผู้ช่วย ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านมีความเครียด ในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1. เพศ คือ ลักษณะที่แสดงความเป็นหญิงหรือชายของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความเครียด ในการทำงานวิชาการ เนื่องจากครูส่วนใหญ่จะได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติงานวิชาการนอกเหนือจาก งานที่ต้องรับผิดชอบในสถานศึกษา และพบว่า ครูมีความเครียดแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของธงชัย ทวีชาติ (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัย โดยสำรวจประชากรในประเทศไทยเพื่อหา ความชุก ของความเครียดโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณานิตัดขวาง ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ประชากรที่เป็นเพศหญิงมีความเครียดมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของจิระพร อุดมกิจ (2539) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของบุคลากร ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีความเครียดที่มี สาเหตุที่มีปัจจัยในการทำงานต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยเพศหญิงมีโอกาส เกิดความเครียดในการทำงานมากกว่าเพศชาย และยังได้ทำการศึกษาค่าความเครียดของครู พบว่า ครูผู้หญิงมีความเครียดมากกว่าครูผู้ชาย

2. ขนาดโรงเรียน ที่เป็นตัวแปรในการนำมาใช้ศึกษาครั้งนี้ ซึ่งมีส่งผลต่อความเครียด ในการทำงานวิชาการของครูของ โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 เนื่องจากมีโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันในด้านขนาดของโรงเรียน บุคลากร จำนวนนักเรียน และปัจจัยอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ที่กล่าวว่า คนที่ปฏิบัติงานในองค์กรขนาดเล็กจะมีความพึงพอใจมากกว่าคนที่ปฏิบัติงาน ในองค์กรขนาดใหญ่ ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูในโรงเรียนมีโอกาสได้รู้จัก ปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยความคุ้นเคยกันง่ายกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้มีความรู้สึกว่าเป็นกันเอง และร่วมมือ ช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดขวัญและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ดำรง ศรีอร่าม (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกรัตน์ สายเชื้อ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเครียดในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัย พบว่า ครูปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีระดับความเครียดในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน คือ จำนวนระยะเวลาในการปฏิบัติการสอน และยังมีความหมายถึงการมีโอกาสได้ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือเคยประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ สำหรับทางการบริหาร ประสพการณ์เป็นอีกหนึ่งที่จะช่วยพิจารณาให้ใช้คนได้เหมาะสมกับงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และคือสิ่งที่จะช่วยให้เข้าใจปัญหา และสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณญา จรัสสุริยงค์ (2539) ที่ศึกษาความเครียดของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและเอกชน ประสพการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีระดับความเครียดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของกมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536) ที่ศึกษาเรื่อง คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในชนบท คือ ครูใหญ่อาวุโสวัยประมาณ 50 ปี ขึ้นไป แม้จะมีประสพการณ์มากแต่ความกระตือรือร้นน้อย และมีแนวโน้มที่จะยึดความคิดของตนเป็นใหญ่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมลักษณ์ เมฆาวณิชย์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (กลุ่มอำเภอพนัสนิคม) ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบความเครียดของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (กลุ่มอำเภอพนัสนิคม) กับระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จักรพันธ์ เจริญผล (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย พบว่า จำนวนปีที่ทำงานความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ลักษณะงานและปริมาณงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานส่งผลต่อความเครียดของการปฏิบัติงาน

รัตยา วิจิรวงษ์ (2546) ได้ศึกษาความเครียดของบุคลากร โรงเรียนพณิชยการตะวันออก จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) ระดับความเครียดของบุคลากร โรงเรียนพณิชยการตะวันออก จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายตำแหน่ง พบว่า ความเครียดของบุคลากร ทุกตำแหน่งอยู่ในระดับปานกลาง 2) บุคลากร โรงเรียนพณิชยการตะวันออก จังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่งบุคลากร มีระดับความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อดิษฐ์ สิริไปล์ (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของข้าราชการครูอาจารย์ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตยานนาวา พบว่า ระดับความเครียดในการทำงานของข้าราชการครูอาจารย์ในสถานศึกษามีระดับรุนแรงไม่เท่ากัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ในอดีต สิ่งที่มาช่วยสนับสนุนที่เหมาะสม และกลไกในการปรับตัวปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของข้าราชการครูอาจารย์ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น ปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อมในสถานที่ทำงานที่มีผลต่อความเครียดมาก ได้แก่ อาคารเรียน แสงสว่างไม่เพียงพอ บริเวณโรงเรียนจัดสวนหย่อมไม่สวยงาม ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครู อาจารย์กับนักเรียนในฐานะลูกศิษย์ ได้แก่ นักเรียนไม่สนใจเรียน ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานที่ทำให้เกิดความเครียดมาก ได้แก่ เพื่อนร่วมงานมักให้สอนแทน เพื่อนร่วมงานมักเอาเปรียบมุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตน และปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูผู้สอนกับผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีพัฒนาความรู้ความสามารถ และโรงเรียนไม่กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูอาจารย์ในกลุ่มวิชาแต่ละระดับชั้น

ฐาปกรณ์ อินทะชัย (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในการทำงาน กับสัมพันธภาพในครอบครัวของตำรวจชั้นประทวน งานป้องกันและปราบปราม กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล พบว่า ความเครียดในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ความเครียดในการทำงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกและเชิงลบ

โชติพันธุ์ โสภณ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ระดับความเครียดของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความเครียดโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยปัจจัยด้านบุคคลที่มีเพศ และประสบการณ์ต่างกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

กานจันท์ จุมปา (2551) ศึกษาความเครียดของครูอำเภอปง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้ครูมีความเครียดสูงมากกว่าด้านอื่น ๆ

เบญจมาศ จงกล (2551) ศึกษาความเครียดและการจัดการความเครียดในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเครียดอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาปัจจัยหรือสถานการณ์การ พบว่า ปัจจัยด้านความไม่สงบในพื้นที่เสี่ยงภัยมีคะแนนสูงสุด โดยความไม่ปลอดภัยขณะเดินทาง การดำเนินชีวิต ตกอยู่ในสภาวะความกลัวที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมาย และการปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่คุ้มกับค่าเสี่ยงภัย สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อความเครียด พบว่า เพศ ประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กับระดับความเครียดของครู นอกจากนี้การสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เป็นสาเหตุให้เกิดความเครียดกับครูเป็นอันดับแรก

กุลธิดา เทียนทอง (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ความเครียดของเจ้าหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความเครียดด้านบทบาท ด้านสภาพการทำงาน ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านปัจจัยระหว่างบุคคล และด้านการเผชิญหน้าระหว่างบ้านกับงาน

รัตติมา โคนถอน (2552) ได้ศึกษาความเครียดของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า 1) ความเครียดของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสภาพการทำงาน ความเครียดด้านบทบาท ด้านโครงสร้างองค์กร ยกเว้นด้านปัจจัยระหว่างบุคคล ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ และด้านการเผชิญหน้าระหว่างบ้านกับงาน 2) ความเครียดของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ และขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น จำแนกตาม อายุ ด้านความเครียดด้านบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมบูรณ์ โคนเคน (2559) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบความเครียดของครูกลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ความเครียดของครู กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 ที่มีประสบการณ์ 5 ปี ขึ้นไป สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

งานวิจัยต่างประเทศ

Jacquelin (2004, pp. 219-225) ศึกษาเรื่อง ความกดดันทางอาชีพในการทำงานธนาคาร: ความแตกต่างทางด้านเพศ ผลการวิจัย พบว่า ผู้จัดการทั้งหมด 220 คน จากองค์การจัดการทางการเงินที่ถูกสำรวจ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางด้านอายุพื้นฐานทางการศึกษา ระดับการจัดการหรือประวัติการทำงาน แต่เห็นได้ชัดเจนว่าผู้หญิงมีโอกาสมากกว่าผู้ชายที่จะขึ้นมาเป็นคนแรกที่จะอยู่ในตำแหน่งผู้จัดการ ผู้หญิงยังคงต้องการแสวงหาทางเลือกในอาชีพ แต่ผู้ชายไม่ต้องกะเนน โดยเฉลี่ยของความกดดันในอาชีพไม่ได้สูงมากในเพศใดเพศหนึ่ง จากผลรายงานที่ว่าเพศชายมีระดับความกดดันสูง มีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมการทำงาน และในการจัดการความสัมพันธ์กับผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ส่วนผู้หญิงจากรายงานเห็นได้ชัดว่าผู้หญิงมีความกดดันมาก เนื่องมาจากความไม่เสมอภาคทางเพศและความกังวลเกี่ยวกับความสมดุลในชีวิตการทำงาน

Larocco, House and French (1980, p. 205) ได้สรุปผลการวิจัย พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมจากผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเครียดในการปฏิบัติงาน Ellis (1993) ศึกษาความเครียดของผู้บริหารสตรีในรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 146 คน เป็นผู้บริหารสตรีระดับอาวุโสของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา พบว่า ผลการปฏิบัติงานเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดความเครียดตามด้วยการทำงานมากเกินไป ความรับผิดชอบ อำนาจที่คลุมเครือและความกลัวการตัดสินใจที่ผิดพลาด

Kenny (1997, p. 224) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดจากปี ค.ศ. 1950-1960 โดยเข้าไปศึกษาในลักษณะทางจิตวิทยาขั้นสูง ทำให้ทราบเรื่องของการจัดการกับความเครียด โดยได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการกับความเครียด และการป้องกันการเกิดความเครียดของคนยุโรป โดยศึกษาจากคนทำงานกลุ่มใหญ่ที่มีความเครียด ผลปรากฏว่ามีจำนวนร้อยละ 30 ที่สุขภาพของเขา มีความเสี่ยง จากการทำงาน และประมาณร้อยละ 20 เป็นกลุ่มที่ทำงานต่อเนื่องในสถานที่เดิม ๆ ตลอดเวลาและสาเหตุที่มีอัตราการเพิ่มของความเครียดในการทำงาน เนื่องจากการเจริญเติบโตทางตลาดแรงงาน

Farmer, Monahan and Hekeler (1984, p. 24) กล่าวถึงความเครียดว่า เป็นระดับความวิตกกังวลที่บุคคลรับรู้ อันเนื่องมาจากภาวะการณ์ต่าง ๆ ซึ่งในภาวะการณ์เดียวกันนี้จะทำให้บุคคลมีความเครียดต่างกัน ความเครียดยังแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ความเครียดทางบวก ซึ่งมีผลดีช่วยผลักดันบุคคลให้ไปสู่ความสำเร็จได้และความเครียดทางลบ ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความท้อแท้สิ้นหวัง ดังนั้น ความเครียดทั้ง 2 ชนิด จึงแตกต่างกัน

Graham and Conley (1971, p. 113-122) ศึกษาองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความเครียดของนักศึกษาผิวดำกับการเรียนในมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกผิวดำจะได้รับการช่วยเหลือมากกว่าพวกผิวขาว แต่ไม่ได้รับความไว้วางใจมากนัก การปรับตัวในมหาวิทยาลัยไม่มีผลกระทบต่อเกรดเฉลี่ยและการพิจารณาให้เข้าเรียน และไม่ส่งผลให้ความกดดันในการเขียนลิสต์ผิดพลาด และยังพบอีกว่า เพศมีส่วนทำให้เกิดความเครียด โดยเฉพาะเพศหญิง มีความเครียดทางด้านประสบการณ์มากในครึ่งปีแรก ซึ่งเป็นส่วนในการปรับตัวและความสำเร็จในการเรียนในมหาวิทยาลัย

จากการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า ความเครียด คือ ความรู้สึกที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งทำให้รู้สึกไม่สบายใจ หรือความรู้สึกต่าง ๆ ที่ถูกคามจิตใจ จนทำให้เกิดความแปรปรวนทั้งร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตได้ และเมื่อเกิดความเครียดขึ้นแล้ว จะส่งผลที่ไม่ดีทั้งในด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิต แสดงให้เห็นว่า ความเครียดของครูเป็นปัญหาหลักที่ทำให้เราทราบถึงความเครียดในการทำงานด้านต่าง ๆ และสามารถส่งผลกระทบต่อบุคลากรทุกคน ซึ่งเมื่อได้เกิดขึ้นกับบุคลากรในองค์กรใดแล้วย่อมทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง อันจะเป็นอุปสรรคและก่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรได้ และจากสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในการทำงาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ล้วนเป็นปัจจัย ที่ก่อให้เกิดความเครียดในการทำงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยมีขั้นตอนดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 495 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครู ที่ปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 217 คน โดยกำหนดสัดส่วนของครูตามขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์แบ่งรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนอนุบาลระยอง	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	123	54
โรงเรียนวัดเนินพระ	โรงเรียนขนาดใหญ่	37	16
โรงเรียนวัดมาบชะลูุด	โรงเรียนขนาดกลาง	20	9
โรงเรียนวัดห้วยโป่ง	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	68	30
โรงเรียนวัดกรอกยายชา	โรงเรียนขนาดกลาง	22	10
โรงเรียนวัดโคกหินมิตรภาพที่ 42	โรงเรียนขนาดกลาง	23	10
โรงเรียนวัดตากวน	โรงเรียนขนาดกลาง	24	10
โรงเรียนชุมชนวัดทับมา	โรงเรียนขนาดใหญ่	41	18
โรงเรียนวัดชากลูกหญ้า	โรงเรียนขนาดใหญ่	25	11
โรงเรียนบ้านมาบตาพุด	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	77	34
โรงเรียนอนุบาลระยองวัดหนองสนม	โรงเรียนขนาดกลาง	24	10
โรงเรียนบ้านหนองแพบ	โรงเรียนขนาดเล็ก	11	5
รวม		495	217

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ เป็นการวัดความคิดเห็นที่แสดงออกถึงความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเครียดในการทำงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 รวม 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	จำนวน 10 ข้อ

ในแต่ละด้านเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนด
ค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (พงศเทพ จิระโร, 2559, หน้า 15)

- 5 หมายถึง มีการรับรู้หรือมีความรู้สึกในเชิงลบต่อการทำงานวิชาการในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการรับรู้หรือมีความรู้สึกในเชิงลบต่อการทำงานวิชาการในระดับมาก
3 หมายถึง มีการรับรู้หรือมีความรู้สึกในเชิงลบต่อการทำงานวิชาการในระดับ

ปานกลาง

- 2 หมายถึง มีการรับรู้หรือมีความรู้สึกในเชิงลบต่อการทำงานวิชาการในระดับน้อย
1 หมายถึง มีการรับรู้หรือมีความรู้สึกในเชิงลบต่อการทำงานวิชาการในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง
เป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด และหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเครียดและ
การทำงานด้านวิชาการ จากเอกสารตำรางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ
2. กำหนดกรอบการสร้างแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากข้อมูลที่ศึกษา
เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ
ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 โดยยึดวัตถุประสงค์งานวิจัยเป็นหลัก
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย
 - 4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อัมสวาสดี อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.3 ดร.ชัยพจน์ รั้งงาม อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพื่อตรวจสอบรายการข้อคำถามที่มุ่งวัดองค์ประกอบในเนื้อหา และการใช้ภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตามโครงสร้างและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ พบว่า แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเกี่ยวข้องต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของเขต 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ตั้งแต่ .67-1.00

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอและ ขอคำแนะนำต่อคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

7. นำแบบสอบถามตามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลอง (Try out) กับครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์

8. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนน รายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องต่อการทำงานวิชาการ ของครู กลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .48 ถึง .88

9. นำแบบสอบถามความเกี่ยวข้องต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่ค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient alpha) ของ Cronbach (1970) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) จำนวน 217 ฉบับ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บูรพา ถึงผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถาม จำนวน 217 ฉบับ ไปแจกให้กับครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ที่เลือกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกผลในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และนำผลการวิเคราะห์มาเทียบกับเกณฑ์ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2553, หน้า 22-25) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.15-4.50 หมายถึง มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test)

3. เปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใช้การทดสอบ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบว่า แตกต่างกัน ใช้การเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheffe'

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องในการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติแจกแจง
F	แทน ค่าสถิติการแจกแจง F
SS	แทน ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน ค่าความแปรปรวน
p	แทน ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ (Probability)
*	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องในการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเกี่ยวข้องในการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียน ศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยใช้ค่าสถิติที (t -test) ส่วนขนาดโรงเรียนใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบว่า แตกต่างกัน ใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	105	48.40
หญิง	112	51.60
รวม	217	100.00
ขนาดโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง	54	24.90
โรงเรียนขนาดใหญ่	45	20.70
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	118	54.40
รวม	217	100.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	55	25.30
ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	162	74.70
รวม	217	100.00

จากตารางที่ 2 ครูในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 และเป็นเพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 54.40 ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและกลาง จำนวน 43 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.90 และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 ตามลำดับ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 74.70 และมีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ซึ่งปรากฏผล ดังแสดงในตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ	<i>n</i> = 217		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	3.49	0.32	ปานกลาง	1
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.40	0.23	ปานกลาง	2
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.92	0.26	ปานกลาง	4
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.03	0.51	ปานกลาง	3
รวม	3.21	0.20	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาระยะของ เขต 1 มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ
ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง
เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	<i>n</i> = 217		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	2.79	0.68	ปานกลาง	10
2. การดำเนินการใช้หลักสูตรตามที่กำหนด	2.83	0.74	ปานกลาง	9
3. การศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2551	2.87	0.71	ปานกลาง	5
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะกับบริบท ของโรงเรียน	2.84	0.66	ปานกลาง	8
5. การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัด กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน	2.96	0.81	ปานกลาง	4
6. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	2.85	0.69	ปานกลาง	7
7. การนิเทศและติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง	3.00	0.77	ปานกลาง	2
8. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	3.03	0.78	ปานกลาง	1
9. การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไป ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม	2.86	0.73	ปานกลาง	6
10. การจัดให้ครูได้รับการอบรมหลักสูตรและวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การกำหนดสาระการเรียนรู้และจัดทำ แผนการเรียนรู้	2.98	0.75	ปานกลาง	3
รวม	3.49	0.32	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาระยะของ เขต 1 มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศและติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง และการจัดให้ครูได้รับการอบรมหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การกำหนดสาระการเรียนรู้ และจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	<i>n</i> = 217		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.34	0.87	ปานกลาง	8
2. การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร	3.40	0.92	ปานกลาง	6
3. มีเอกสารและแหล่งเรียนรู้เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอนและผู้เรียน	3.46	0.89	ปานกลาง	3
4. การสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดระบบการเรียนรู้ตามหลักสูตร	3.41	0.66	ปานกลาง	5
5. การจัดระบบการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	3.49	0.88	ปานกลาง	1
6. การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.30	0.71	ปานกลาง	10
7. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.48	0.86	ปานกลาง	2

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	$n = 217$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
8. การจัดครูเข้าสอนตรงสาขาวิชาและเหมาะสม กับความรู้ความสามารถ	3.31	0.87	ปานกลาง	9
9. การใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายในการจัด กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน	3.38	0.91	ปานกลาง	7
10. การประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือ ในการจัดการเรียนการสอน	3.45	0.92	ปานกลาง	4
รวม	3.40	0.23	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาระยะของ เขต 1 มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และมีเอกสาร และแหล่งเรียนรู้เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอนและผู้เรียน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	$n = 217$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ส่งเสริมให้ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ให้เป็นผู้นำทางวิชาการ	2.74	0.70	ปานกลาง	10
2. การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ผลงานการวิจัย และ งานวิชาการกับ สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น	2.88	0.75	ปานกลาง	6
3. มีการนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา ผู้เรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอน	2.82	0.71	ปานกลาง	9
4. การส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ	2.94	0.72	ปานกลาง	5
5. การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ทำวิจัย	3.06	0.82	ปานกลาง	1
6. การติดตาม ประเมินผลด้านการวิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	2.85	0.66	ปานกลาง	8
7. ดำเนินการวิจัยตามสภาพความจริงและเป็นปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน	2.99	0.71	ปานกลาง	3
8. การสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ การทำวิจัยในชั้นเรียน	3.04	0.78	ปานกลาง	2
9. การกำหนดนโยบายหรือข้อกำหนด เพื่อสนับสนุน การวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน	2.87	0.74	ปานกลาง	7
10. การส่งเสริมการวิจัยการบริหารจัดการและการพัฒนา คุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา	2.97	0.75	ปานกลาง	4
รวม	2.91	0.26	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาระยะของ เขต 1 มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย การสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำวิจัยในชั้นเรียน และดำเนินการวิจัยตามสภาพความจริง และเป็นปัญหาเกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นผู้นำทางวิชาการ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	<i>n</i> = 217		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การนิเทศสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนด	3.06	0.77	ปานกลาง	3
2. การนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น มาเป็นข้อมูลในการพัฒนางานวิชาการ	2.95	0.75	ปานกลาง	9
3. การจัดให้มีการสังเกตการณ์สอนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มของโรงเรียน	3.01	0.86	ปานกลาง	6
4. การนำผลการนิเทศมาพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดการเรียนรู้	3.04	0.83	ปานกลาง	5
5. การพัฒนาระบบการนิเทศและกระบวนการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา	3.05	0.79	ปานกลาง	4
6. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการนิเทศการศึกษา	2.98	0.82	ปานกลาง	7
7. คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการนิเทศ	2.94	0.83	ปานกลาง	10
8. คณะกรรมการการนิเทศพร้อมให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน	3.19	0.80	ปานกลาง	1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	$n = 217$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
9. การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความจำเป็น ในการนิเทศการศึกษา	2.97	0.85	ปานกลาง	8
10. การประเมินผล การจัดระบบและกระบวนการนิเทศ งานวิชาการในสถานศึกษา	3.13	0.80	ปานกลาง	2
	3.03	0.51	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาระยะของ เขต 1 มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศ พร้อมให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาคาดการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน การประเมินผล การจัดระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา และการนิเทศสอดคล้องกับ หลักสูตรที่กำหนด ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการศึกษา ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนก ตามเพศ ขนาด โรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 8-14

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ

ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ	ชาย		ระดับ		หญิง		ระดับ		อันดับ	
	<i>n</i> = 105		ระดับ	อันดับ	<i>n</i> = 112		ระดับ	อันดับ		
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>				
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	3.47	0.29	ปานกลาง	1	3.50	0.34	ปานกลาง	1		
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.38	0.23	ปานกลาง	2	3.42	0.22	ปานกลาง	2		
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.91	0.22	ปานกลาง	4	2.93	0.28	ปานกลาง	4		
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	2.98	0.50	ปานกลาง	3	3.08	0.51	ปานกลาง	3		
รวม	3.29	0.18	ปานกลาง		3.23	0.22				

จากตารางที่ 8 ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยจำแนกตามเพศ เป็นดังนี้

เพศชาย มีระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพศหญิง มีระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ

ความเครียดต่องานวิชาการ	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 105		<i>n</i> = 112			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	3.47	0.29	3.50	0.34	-0.60	.55
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.38	0.23	3.42	0.22	-1.17	.24
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.91	0.22	2.93	0.28	-0.55	.58
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	2.98	0.50	3.08	0.51	-1.59	.11
รวม	3.19	0.18	3.23	0.22	-1.72	.09

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน มีความเครียดต่อการทำงาน
วิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ความเครียดต่องานวิชาการ	โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง <i>n</i> = 54				โรงเรียน ขนาดใหญ่ <i>n</i> = 45		โรงเรียนขนาด ใหญ่พิเศษ <i>n</i> = 118					
			ระดับ	อันดับ			ระดับ	อันดับ			ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	3.44	0.28	ปานกลาง	1	3.50	0.28	ปานกลาง	1	3.49	0.35	ปานกลาง	1
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.36	0.18	ปานกลาง	2	3.37	0.16	ปานกลาง	2	3.44	0.26	ปานกลาง	2
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.89	0.24	ปานกลาง	4	2.95	0.20	ปานกลาง	3	2.92	0.78	ปานกลาง	4
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.17	0.47	ปานกลาง	3	2.94	0.49	ปานกลาง	4	3.01	0.52	ปานกลาง	3
รวม	3.22	0.17	ปานกลาง		3.19	0.19	ปานกลาง		3.22	0.22	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยจำแนกขนาดโรงเรียน เป็นดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ และด้านการนิเทศ
การศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนา
หลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนา
หลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ และด้านการนิเทศการศึกษา
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามขนาด
โรงเรียน

ความเครียดต่องานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.07	.70	.50
	ภายในกลุ่ม	214	21.80	0.10		
	รวม	216	21.95			
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.15	2.89	.06
	ภายในกลุ่ม	214	10.74	0.05		
	รวม	216	11.03			
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.09	0.05	.72	.49
	ภายในกลุ่ม	214	14.03	0.07		
	รวม	216	14.12			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความเครียดต่องานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.72	2.86	.06
	ภายในกลุ่ม	214	53.74	0.25		
	รวม	216	55.17			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	.19	.83
	ภายในกลุ่ม	214	0.98	0.04		
	รวม	216	8.99			

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเครียดต่อการทำงานวิชาการ ของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ความเครียดต่องานวิชาการ	น้อยกว่า 10 ปี <i>n</i> = 54		ระดับ	อันดับ	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป <i>n</i> = 45		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>		
	1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	3.45			0.26	ปานกลาง		
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.39	0.18	ปานกลาง	2	3.40	0.24	ปานกลาง	2
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.89	0.21	ปานกลาง	4	2.93	0.27	ปานกลาง	4
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.11	0.34	ปานกลาง	3	3.00	0.55	ปานกลาง	3
รวม	3.21	0.13	ปานกลาง		3.21	0.22	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานเป็น ดังนี้

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี มีระดับความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศ การศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีระดับความเครียดต่อการทำงาน วิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศ การศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ความเครียดต่องานวิชาการ	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t	p
	n = 55		n = 162			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา	3.45	0.26	3.50	0.34	-1.09	.28
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.39	0.18	3.40	0.24	-.29	.77
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.89	0.21	2.93	0.27	-.86	.39
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.11	0.34	3.00	0.55	1.34	.18
รวม	3.21	0.13	3.21	0.22	.05	.96

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมและรายด้าน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ด้านความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .48 ถึง .88 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ได้ดังนี้

1. ครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปผล ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ และติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง และการจัดให้ครูได้รับการอบรมหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การกำหนดสาระการเรียนรู้ และจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และมีเอกสารและแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอนและผู้เรียน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย การสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน และดำเนินการวิจัยตามสภาพความจริง และเป็นปัญหาเกิดขึ้นจริงในชั้นเรียนตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นผู้นำทางวิชาการ

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ คณะกรรมการการนิเทศพร้อมให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา และการนิเทศสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนด ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ

2. เปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

2.1 ผลความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูกลุ่มศรีเมือง นอกจากจะมีภาระงานที่สอนมากแล้วยังต้องปฏิบัติงานอื่น นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนประกอบกับจำนวนครูมีน้อย จึงทำให้ครูมีภาระงานมากขึ้น ขอบข่ายงานมีมาก โดยครูต้องเสียสละปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ครูเกิดความเครียดและส่งผลให้เกิดความอ่อนล้าทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิทักษ์ คำม่วน (2551) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเครียดของครู โรงเรียนมารีวิทยาภินันท์ จังหวัดปราจีน พบว่า ความเครียดของครู โรงเรียนมารีวิทยาภินันท์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมลักษณ์ เมฆาวณิชย์ (2556) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 (กลุ่มอำเภอพนัสนิคม) พบว่า ความเครียด ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 (กลุ่มอำเภอพนัสนิคม) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ โคนเคน (2559) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 พบว่า ความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ และติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง และการจัดให้ครูได้รับการอบรมหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การกำหนดสาระการเรียนรู้ และจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น การจัดทำแผนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน แต่เนื่องจากชุมชนยังไม่มีความพร้อมในเรื่องนี้ จึงทำให้ครูเกิดความเครียดในการดำเนินการต่าง ๆ เพราะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และครูไม่สามารถนำหลักสูตร ไปใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ ซึ่งสอดคล้อง

กับแนวคิดของภัทรพร สุขบุษย (2541, หน้า 35) ที่กล่าวว่า อาชีพครูเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่เกิดภาวะความเครียดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดความเครียดต่อการบริหารงานวิชาการ ความวิตกกังวลด้านการปรับตัวในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ได้ผลผลิต และในด้านความรู้ของตนเองที่จะถ่ายทอดให้มีผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพลบุญธรรม (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะความเครียดจากการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ภาวะความรับผิดชอบของงานของครูที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาส่งผลต่อความเครียดจากการปฏิบัติงานของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ โคนเคน (2559) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 พบว่า ความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ภัยด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และมีเอกสารและแหล่งเรียนรู้เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอนและผู้เรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนและความถนัดของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภัทรพร สุขบุษย (2541, หน้า 35) ที่กล่าวว่า อาชีพครูเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่เกิดภาวะความเครียดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดความเครียดต่อการบริหารงานวิชาการ ความวิตกกังวลด้านการปรับตัวในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ได้ผลผลิตและในด้านความรู้ของตนเองที่จะถ่ายทอดให้มีผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลธิดา เทียนทอง (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของเจ้าหน้าที่ธุรการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ความเครียดของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ โคนเคน (2559) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 พบว่า ความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ภัยด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย การสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำวิจัยในชั้นเรียน และดำเนินการวิจัยตามสภาพความจริงและเป็นปัญหาเกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูผู้สอน แต่ยังคงขาดการกำกับติดตามการประเมินผลด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อีกทั้งบุคลากรมีน้อยแต่มีจำนวนภาระงานมาก จึงทำให้ครูมีปัญหาในส่วนของงานพัฒนา งานวิชาการจนเกิดเป็นความเครียด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภัทรพร สุขบุญย (2541, หน้า 35) ที่กล่าวว่า อาชีพครูเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่เกิดภาวะความเครียดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องจัดการเรียน การสอน ทำให้ครูเกิดความเครียดต่อการบริหารงานวิชาการ ความวิตกกังวลด้านการปรับตัว ในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ได้ผลผลิต และในด้านความรู้ของตนเองที่จะถ่ายทอดให้มีผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตติยา วิจิรวงษ์ (2546) ได้ศึกษาความเครียด ของบุคลากร โรงเรียนพณิชยการตะวันออก จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับความเครียดของบุคลากร ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนพณิชยการตะวันออก จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้อง กับงานวิจัยของกานจันท์ จุมปา (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของครู อำเภออง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้ครู มีความเครียดสูงมากกว่าด้านอื่น ๆ

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ คณะกรรมการการนิเทศพร้อมให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหา การจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ในสถานศึกษา และการนิเทศสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนด ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ยังขาดการติดตามประเมินผลการจัดระบบกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของภัทรพร สุขบุญย (2541, หน้า 35) ที่กล่าวว่า อาชีพครูเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่เกิดภาวะ ความเครียดจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดความเครียดต่อการบริหาร งานวิชาการ ความวิตกกังวลด้านการปรับตัวในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ได้ผลผลิต และในด้าน ความรู้ของตนเองที่จะถ่ายทอดให้มีผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ของกุลธิดา เทียนทอง (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของเจ้าหน้าที่ธุรการ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ความเครียดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละด้าน

อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยสมบุรณ์ โคนเคน (2559) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ความเครียดของครูกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีผลการเปรียบเทียบ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง มีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานและภาระงานอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลทำให้เกิดความเครียดของครูทั้งเพศหญิงและเพศชาย ในการได้รับงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบและลักษณะงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทศพล บุญธรรม (2547) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะความเครียดจากการทำงานของครู ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 เปรียบเทียบภาวะความเครียดจากการทำงานของครู จำแนกตามเพศ พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีภาวะความเครียดจากการทำงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของโชติพันธุ์ โสภณ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตติมา โคนถอน (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเครียดของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทบาทหน้าที่ ภาระงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง ส่วนใหญ่นอกเหนือจากงานสอนแล้ว ต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นเหมือนกันในทุกขนาดโรงเรียน จึงส่งผลต่อความเครียดของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโชติพันธุ์ โสภณ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน

มีความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของชานาญ ท่วมพงษ์ (2550) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกิ่งอำเภอนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตติมา โคนถอน (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเครียดของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบความเครียดต่อการทำงานวิชาการครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความเครียดต่อการทำงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จะได้รับการพัฒนาและอบรมทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการทำงานวิชาการเป็นอย่างดี ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติพันธุ์ โสภณ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพล ปานเจริญ (2548) ได้ศึกษาความเครียดในการทำงานของข้าราชการ ในสำนักงานที่ดินจังหวัดระยอง ผลการเปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของข้าราชการในจังหวัดระยอง จำแนกตามระยะเวลาปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของก๊กก้อง ค้วงชนะ (2552) อ้างถึงใน ชัยยันต์ ฉิมกล่อม (2555) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อลดความเครียดต่อการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายด้านดังกล่าวมาเป็นแนวคิดและ

เป็นแนวทางในการลดความเครียดต่อทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ควรจัดครูได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ควรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับครู โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ควรมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย เช่น ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การคิดปัญหาการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

4. ด้านการนิเทศการศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ควรมีคณะกรรมการการนิเทศพร้อมให้คำปรึกษากับครู เพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความสุขในการทำงาน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครู

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานวิชาการด้านการนิเทศและติดตามผล เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ สายเชื้อ. (2555). *ความเครียดในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีครูใน โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เมธี ทิปส์.
- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของ โรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรมสุขภาพจิต. (2546). *ความเครียดของคนไทย. การศึกษาระดับชาติ ปี 2546*. กรุงเทพฯ: บียอนด์ พับลิชซิง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: บำรุงราษฎร์.
- กานจันทร์ จุมปา. (2551). *ความเครียดของครูอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2*. การศึกษาอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กิตติพล ปานเจริญ. (2548). *ความเครียดในการทำงานของข้าราชการในสำนักงานที่ดินจังหวัด ระยอง เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของข้าราชการในจังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิติมา ปรีดีดีล. (2532). *การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.
- กุลชญา เทียงตรง. (2550). *การบริหารงานวิชาการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- กุลธิดา เทียนทอง. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของเจ้าหน้าที่ธุรการ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เกียรติศักดิ์ อองกุลนะ. (2551). ผลของการใช้โปรแกรมการจัดการความเครียดโดยการคิดแผน อริยสัจสี่ และการบริหารร่างกายแบบ โยคะต่อพฤติกรรมจัดการความเครียดและ ระดับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จักรพันธุ์ เจริญผล. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับความเครียดในการปฏิบัติงาน ของพนักงานสื่อสารแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่). วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและเทคนิคการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- จิระพร อุดมกิจ. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของบุคลากรคอมพิวเตอร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา อุตสาหกรรมและองค์กร, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑารัตน์ สติธิปัญญา และวัลลภา คชภักดี. (2551). สุขภาพจิต. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชัยยันต์ ฉิมกล่อม. (2555). ทักษะการบริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุงสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โชติพันธุ์ โสภณ. (2548). ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทศพร บุญธรรม. (2547). ภาวะความเครียดจากการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฐาปนรณ์ อินทะชัย. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในการทำงานกับสัมพันธภาพ ในครอบครัวของตำรวจชั้นประทวน งานป้องกันและปราบปราม กองบัญชาการตำรวจ นครบาล. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนา ครอบครัวและสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ณัฐณิษฐ์ สวัสดิ์มงคล. (2547). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ดำรง ศรีอร่าม. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ทวีป อภิลิทธิ์. (2532). *ความเครียดทางอารมณ์ของคนทำงาน (ราชการ). วารสารประชาศึกษา, 40, 22-25.*
- ทศพล บุญธรรม. (2547). *ภาวะความเครียดจากการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ธงชัย ทวีชาชาติ. (2546). *ความเครียดและสุขภาพจิตของคนไทย. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต.*
- ธงชัย สันติวงษ์. (2548). *องค์การและการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.*
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ: เนติพิงษ์การพิมพ์.*
- บวร เทศารินทร์. (2550). *แหล่งเรียนรู้พัฒนาศักยภาพความเป็นครู. เข้าถึงได้จาก [www. Sobkroo.com](http://www.Sobkroo.com)*
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2553). *การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตรฐาน ประเมินค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 3(1), 22-25.*
- เบญจมาศ จงกล. (2551). *ความเครียดและการจัดการความเครียดในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- ปราณี บัวสูง. (2548). *ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *จิตวิทยาบริหารบุคคล*. กรุงเทพฯ: สหมิตรอเซท.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *จิตวิทยาบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปัญญาพร พิพัฒน์วงศ์. (2540). *ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา ตามเกณฑ์การสร้างคุณภาพชีวิตการทำงาน*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2559). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พจนา ปิยะปกรณ์ชัย. (2552). *การตอบสนองของบุคคลต่อภาวะเครียด*. กรุงเทพฯ: ธนาเพชร.
- พรกนก ศรีงาม และวรदानันท์ เหมนิธิ. (2550). *ปัจจัยด้านครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลต่อการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. ปรินญาณินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- พรพิทักษ์ คำม่วน. (2551). *ความเครียดของครูโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรพร สุขบุญขย. (2541). *สาเหตุจากความเครียด*. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต.
- รัตติมา โคน์ถอน. (2552). *ความเครียดของครูผู้ช่วยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตติยา วิจิรวงษ์. (2546). *ความเครียดของบุคลากร โรงเรียนพณิชยการตะวันออก จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. สงขลา: นำศิลป์ไฉยณา.
- วัลย์ลักษณ์ พิริยะสุรวงศ์. (2543). *ความเครียดของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 (กลุ่มอำเภอพนัสนิคม)*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์ องค์การศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์พิสูทธิ์.
- วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ. (2555). *สุขวิทยาจิต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบูรณ์ โคนเคน. (2559). *ความเครียดของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ก พอยท์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2545-2559)* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2556). *ข้อมูลทั่วไปของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2559). *แผนปฏิบัติงานประจำปี บประมาณ 2559. ระยอง: เอกสารกลุ่มนโยบายและแผน.*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *การวิจัยและประเมินคุณภาพ ประสิทธิภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2540*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). *การบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด การศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แผนการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ม.1-6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สุชาดา วาระดี. (2551). *ปัจจัยส่วนบุคคลและบรรยากาศของ โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา. ปริญญาโทบริหารการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- เสริมศักดิ์ วิสาธาภรณ์. (2536). การศึกษาความเครียดของผู้บริหาร. ใน *ประมวลสาร: ชุติวิชาการ*
วิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 8-9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อดิษฐ์ชัย ศิริไปล์. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของข้าราชการครูอาจารย์
 ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตยานนาวา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรอนงค์ สุทธิพัฒน์สมบุญ. (2544). พฤติกรรมการผ่อนคลายความเครียดของข้าราชการครู
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรัญญา จรัสสุริยงค์. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความเครียด. วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรุณ รักธรรม. (2538). การพัฒนาองค์การการสร้างและพัฒนาการทำงานเป็นทีม. กรุงเทพฯ:
 ไทยวัฒนาพานิช.
- อุดมลักษณ์ เมฆาวณิชช์. (2556). ความเครียดของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (กลุ่มอำเภอพนัสนิคม). ปัญหาพิเศษ
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน,
 คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper & Row.
- Darley, J. M., Glucksberg, S., & Kinchla, R. A. (1986). *Psychology*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Davis, K., & Newstrom, J. W. (1985). *Human behavior at work: Organizational behavior*.
 New York: McGraw-Hill.
- Ellis, R. (1993). *Quality assurance for university teaching*. Buckingham: Open University Press.
- Engel, G. L. (1962). *Psychological developmental in health and disease*. Philadelphia:
 W.S. Saunders.
- Farmer, R. E., Monahan, L. H., & Hekeler, R. W. (1984). *Stress management for human services*.
 Michigan: Sage.
- Graham, L. E., & Conley, E. M. (1971). Evaluation of anxiety and fear in adult surgical patients.
Nursing Research, 20(2), 113-122.
- Jacquelin, A. (2004). *In contemporary management*. Boston: McGraw-Hill.

- Janis, I. (1968). *Psychological stress*. New York: John Wiley & Son.
- Kenny, M. (1997). *Adolescent development*. Dubuque: Brown & Benchmark.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607-610.
- Larocco, J. M., House, J. M., & French, J. R. P. (1980). Social support, occupational stress and health. *Journal of Health and Social Behavior, 21*, 202-218.
- Luthans, F. (1985). *Organizational behavior*. New York: McGraw-Hill.
- Miller, V. (1965). *Administration of American school*. New York: McMillan.
- Robbins, S. (1982). *Personnel: The management of human resources*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Selye, H. (1974). *Stress without distress*. New York: JB Lippincott.
- Selye, H. (1976). *The stress of life*. New York: McGraw-Hill.
- Sexton, R. K. & Hyland, J. H. (1979). *Stress triggers of long, shot and variable sleep patterns*. *Perceptual and Motor Skills, 87*(1), 225-226.
- Steers, R. M. (1977). Antecedents and outcome of organizational commitment. *Administrative Science Quarterly, 16*(2), 101-106.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการทำวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.226

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นางสาวศิรินันท์ ทองทรัพย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990097 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง ความเครียดในการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยมีดร.สถาพร พฤษพิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.227

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

6 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวศิรินันท์ ทองทรัพย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990097 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ความเครียดในการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 1 โดยมีดร.สถาพร พฤษพิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุม งานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.228

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

8 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวศิรินันท์ ทองทรัพย์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990097 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ความเครียดในการทำงานวิชาการของครูกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 1 โดยมีดร.สถาพร พฤษพิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุม งานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ตารางที่ 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1.	.63	21.	.70
2.	.50	22.	.89
3.	.56	23.	.51
4.	.53	24.	.57
5.	.56	25.	.48
6.	.64	26.	.64
7.	.63	27.	.48
8.	.53	28.	.50
9.	.75	29.	.58
10.	.53	30.	.69
11.	.58	31.	.58
12.	.58	32.	.72
13.	.67	33.	.50
14.	.64	34.	.72
15.	.70	35.	.66
16.	.72	36.	.63
17.	.76	37.	.78
18.	.75	38.	.64
19.	.78	39.	.72
20.	.63	40.	.49

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ แอลฟา (α) = .93

ภาคผนวก ค
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความเครียดในการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเครียดในการทำงานวิชาการของครู
โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 รวม 4 ด้าน
จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 10 ข้อ

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียดในการทำงานวิชาการของครู
โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

3. เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดตอบคำถามด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ที่ตรงกับระดับความเครียดของท่านตามความเป็นจริงในโรงเรียนที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่

4. กรุณาตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน อย่างครบถ้วน และการตอบแบบสอบถาม
ของท่านจะนำมาเสนอในภาพรวมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวศิรินันท์ ทองทรัพย์

นิติศตปริญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. ขนาดโรงเรียน

- โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียน 299 คนลงมา
 โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียน 300-599 คน
 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 600-1,499 คน
 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- น้อยกว่า 10 ปี
 ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2

ความเครียดในการทำงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่า ท่านมีความเครียดในการทำงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับใดใน 5 ระดับ ดังต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเห็นเป็นจริงมากที่สุดเพียงช่องเดียว ระดับปัญหามีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเครียดในการทำงานวิชาการมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเครียดในการทำงานวิชาการมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเครียดในการทำงานวิชาการปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเครียดในการทำงานวิชาการน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเครียดในการทำงานวิชาการน้อยที่สุด

องค์ประกอบที่ต้องการวัด	การรับรู้หรือความรู้สึกเชิงลบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา					
1. การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น					
2. การดำเนินการใช้หลักสูตรตามที่กำหนด					
3. การศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551					
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน					
5. การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน					
6. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
7. การนิเทศและติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง					
8. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
9. การนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม					
10. การจัดให้ครูได้รับการอบรมหลักสูตรและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การกำหนดสาระการเรียนรู้และจัดทำแผนการเรียนรู้					
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
11. การส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12. การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร					
13. มีเอกสารและแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอนและผู้เรียน					
14. การสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร					
15. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน					
16. การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
17. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน					

องค์ประกอบที่ต้องการวัด	การรับรู้หรือความรู้สึกเชิงลบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18. การจัดครูเข้าสอนตรงสาขาวิชาและเหมาะสม กับความรู้ ความสามารถ					
19. การใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน					
20. การประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน					
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
21. การส่งเสริมให้ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นผู้นำทางวิชาการ					
22. การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เผยแพร่ผลงานการวิจัย และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น					
23. การนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอน					
24. การส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ					
25. การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย					
26. การติดตาม ประเมินผลด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
27. ดำเนินการวิจัยตามสภาพความจริงและเป็นปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน					
28. การสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำวิจัยในชั้นเรียน					
29. การกำหนดนโยบายหรือข้อกำหนด เพื่อสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน					
30. การส่งเสริมการวิจัยการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา					
4. ด้านการนิเทศการศึกษา					
31. การนิเทศสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนด					
32. การนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นมาเป็นข้อมูลในการพัฒนางานวิชาการ					
33. การจัดให้มีการสังเกตการณ์สอนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มของโรงเรียน					
34. การนำผลการนิเทศมาพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดการเรียนรู้					
35. การพัฒนาระบบการนิเทศและกระบวนการนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา					
36. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการนิเทศการศึกษา					

องค์ประกอบที่ต้องการวัด	การรับรู้หรือความรู้สึกเชิงลบ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37. คณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนมีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ					
38. คณะกรรมการการนิเทศพร้อมให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน					
39. การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความจำเป็น ในการนิเทศการศึกษา					
40. การประเมินผล การจัดระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ในสถานศึกษา					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศิรินันท์ ทองทรัพย์
วัน เดือน ปีเกิด	5 มิถุนายน พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดสระแก้ว
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 625/1-4 หมู่ที่ 1 ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2554-ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนวัดเนินพระ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (นาฏศิลป์ไทย) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาเขตจันทบุรี
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา